

BARCELONA 20 MAIG 1892

de A. Ferreriera.

Arceles J. J. J.

DOS ESTRENOS

—i*!—

LICEO

GARIN, òpera en 4 actes del M^{tre}. BRETON.

LOGRAT ja un notable lloch lo mestre Breton ab sa primera òpera: *Gli amanti di Teruel* (y no parlém del *Guzman el Bueno*, per haber sigut sols un ensaig) natural era que fos esperada ab verdader frenesí la que ab lo títol de *Garin* y basada en la popular llegenda catalana, había compost, sols per cumplir la paraula empenyada ab nostre públich, per haver quedat satisfet del éxit que en lo Liceo obtingué sa primera obra de forsa.

Va anunciarse l' estreno de *Garin* pera 'l dimecres y tingué que aplassarse pera 'l dissapte, día en que 'ls filarmònichs *dilletanti* pogueren saborejar las bellas melódicas y armoniosas, aixís com també los raudals de inspiració que habían brotat del talent de tan celebrat mestre.

L' éxit lograt no ha pogut ser ni mes entussiasta ni mes colossal, ja que cada pessa era escoltada ab relligiós silenci, pera al final tributarhi una calurosa ovació.

A pesar de que tota la òpera está escrita ab verdadera maestría, sobressurten en lo acte primer un coro de donas, típich é inspirat y casi á veus solas; una *balada* plena de delicadesa y elegància composta ab l' estribillo de la popular cansó «La cativa» del malograt Pelay Briz; y un *duo* final en que la corda hi té important participació.

En lo segón una *alborada*, obra mestre, tant en armonía com en orquestació y que no 's pogué apreciar del tot á causa de la insuficienta veu del tenor; segueix un' *aria* de barítono, vigorosa en armonía, que siguié molt mal cantada per lo senyor Carobbi, (valenta plaga) seguint una preciosa marxa y un gran concertant en el que hi domina una frasse de tenor, que al final desarrolla un dels temas de la obra.

L' acte tercer es una continua inspiració, sobressurtint un gran *duo* plé de beliesas y fragments molt sentits y agradables; una hermosíssima romanza de contralt y la escena de la tempestat, que ab tot y ser un dels millors números de la òpera creyém que faría mes efecte un xich escursada.

De verdader idili pot classificarse tot l' acte quart, puig comensa ab un coro en que la veu de las donas domina tot lo conjunt vocal é instrumental, seguint una preciosa *rondalla* y després la sardana ampurdanesa, pessa que per sí sola basta pera fer la reputació á un mestre y que obtingué un éxit tan ruidós com may habíam vist en lo teatro. Ab aqueixa pessa típica de nostras costums, ha hagut de batallar lo mestre Bretón ab l' especial instrumentació que exigeix, sortintne tan airós que creyém se farà popularíssima com en altre temps ho lográ la habanera *La guajira*, original del mateix compositor y que siguié la pessa favorita de tots los ayments al art de Terpsícore per tocarse en balls sempre.

A la sardana li segueix un sentidíssim *racconto* acabant la òpera ab un *tercetto* de grandíós efecte acompanyat de un cant relligiós entonat per lo coro en lo interior de la iglesia.

Ab lo ja esmentat pot aquilatarse la importància de la òpera *Garin*. Llástima que la Empresa siguiés tan poch escrupulosa en ferla estrenar per un quarteto tan desigual puig que, á escepció de la Sra. Tetrassini que en lo personatge de *Witilda* hi está sublime, los demás artistas hi están poch menos que regular, ja que la contralt se distingeix solsament en lo *duo* del primer acte

y lo senyor Garulli en lo *racconto* y *tercetto* final de la obra.

La propietat escénica molt descuydada, habentse sols estrenat una decoració en l' acte quart, obra del senyor Vilumara que 'ns semblá ser molt inferior á altras de tan excel·lent escenógrafo. A nostre veurer hi predomina massa los colors abigarrats. (Se veu que los té al por major.)

R. E. y S.

—*—

NOVEDATS

L' ANIMA MORTA, tragédia en 3 actes de

ANGEL GUIMERÁ.

L' última obra de Guimerá: *L' ánima morta*, estrenada dissapte darrer, ha obtingut bon éxit. Aixó no vol dir que l' obra siga de primera y que aquest éxit siga ó no siga un xich fictici. Literariament jutjada *L' ánima morta*, es producció que tanca bellas; considerada escenicament no está á tanta altura. ¿Y per qué? Donchs per l' exageració de son desarrollo, per molts passatges que de tan grandiosos que volen ser ratllan á lo ridícul, per lo descarnat de certas escenas que fins á cert punt repugnan y per sa tendència á fer odiosos y repulsius molts de sos efectes agafats pels cabells. Pot ben dirse que la figura predominant es la del rey idiota, *Ferrán*, que ab son idiotisme dona lloch, algun cop, á matar l' ampulosiat de que l' autor l' ha volgut vestir; las demás figuras *poch* *figuran*; tot se concentra en *Ferrán*, que inspira llástima y terror á la vegada.

Los dos primers actes los passém, pero no tant l' últim, que escudat ab lo ropatge d' un pretenció naturalisme, sols fá horror; en aquella cripta s' hi sent desde 'l públich la pestilència del cadavre podrit. Lo baf tapa 'ls nassos... y aquella profanació ofén los sentits de certa gent. Vol aquest tercer acte acostarse al últim de la tragédia d' Eçegaray: *En el seno de la muerte*, y no ho logra.

En aquell, á pesar dels tres cadavres que han de podrirse dintre la cripta, no s' hi nota olor pestilent; perqué está idealisat dintre de una realitat, molt descarnada per cert; mes lo primer predomina y fá oblidar lo segón.

De tots modos repetim que *L' ánima morta* tanca bellas literarias y sens dúpte per xó tingué en la nit del seu estreno un bon éxit, puig los amichs y admiradors del autor aplaudiren extraordinariament.

En la execució la Sra. Mena y 'ls Srs. Bonaplata, Tutau, Guitart y Pigrau, van lluhirse.

A.

CRIDAS

Qualsevol y qualsevulga que necessiti municipals, ne trovará al menos un á l' entrada de la escaleta de ca'n Planas y Casals.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA:

SANTA DINAMITA

Las quaranta horas son á la Gobernació yod' allí al carrer d' Amalia.

'S reserva alguna garrotada per los huelguistas que no 's retiran á la primera intimació.

Per ciris hi haurá varas de *Freixa*.

La Truchs y la Estripa-gorros

NOVELA ERÓTICA-POSITIVISTA

Sapiguda per los "baixos" y aplaudida per los "alts"

CAPITUL IV

Cambi de decoració.—Retrato físich y moral de la Quiteria Muns.—Los seus oficis.—De qui era filla la Truchs.—Infantesa.—Los primers passos.

Ja entrém en lo quart capítul
de cap manera puch
excusarme de deixar,
may sigui per breus minuts,
á la filla de la Laya
que 'l privilegi ha tingut
fins aquí, de entretenirlos
ab los seus instints surruts,
com es precis coneguín
á la seva amiga Truchs,
d'aqueixa vaig á parlarlos
no tenint altre recurs.
Vivia, trenta anys enrera,
men lo carrer del Estruch,
'l número déu, pis segon,
una tal Quiteria Muns,
y dona tan recomenable
que fora pecar d' injust
no ferlos lo seu retrato
tenint lo pincell á punt;
alta com una torratxa,
força com un soldat rús,
astuta com una fura
ny mes negra que un zulú.
Arpiots per mans ne tenia,
per cabells cerdas de ruch,
per péus barcas pescadoras
y ganyas de peix per ulls.
Lluhía en la seva cara
una tarota del hú

que 'ls semblava un picaportas
als qui la veyan de lluny.
En la boca li cabía
un pá de lliura tot just
y á pesar de ser tan grossa
parlava mitj tartamut.
Feya de tots los oficis
per coneixe y coneguts,
á truco de que al seu ventre
no li faltés l' espatuf;
pidolava los diumenjes,
feya capdells los dilluns,
los dimars rentava roba,
los dimecres cús que cús,
los dijous venía mistos,
y 'ls divendres per costum
anava á las Carolinas
y allí, á sota de un saúch,
se tirava á la corpenta
quatre porróns del aixut,
y com que molt marejada
la deixava 'l negre such,
descansava los dissaptes
dormint com un avestrús.
A pesar de tals defectes
—Que n' hi ha, á la vritat, un munt—
ja may siguié la Quiteria
mal tractada per ningú;
al contrari, tot lo barri
l' apreciava, y si un insult

li hagués fet un poca pena,
bon xasco se 'n 'guera dut;
puig desde la calcinayre
al fabricant de baguls,
igual que gossos de presa
haurían sortit tots junts
en defensa á la infelissa,
que segons datos segurs,
era un exemple contínuo
de paciència y de virtuts!
Sent soltera y vivint sola
cap home había tingut
suficientas tragaderas
per atacar los braus murs
de aquella carnal puresa
que tenia per escut
la seva lleigesa propia
tan contraria á lo bon gust,
per tal cás, si tot sent broma
li preguntavan alguns:
—¿Per qué no 't casas Quiteria?—
contestava sense orgull:
—¿Qui 'n home voleu que 'm vul-
si fins de mí 'l diable suig? (qui

JOSEPH M.ª CODOLosa.

(Seguirá 'l capítul).

SOMNI

Vaig á contarlos aquí,
sense gens exagerarho,
un somni per demés raro
que un día vareig tení.
No recorda ma memòria
lo qu' ans d' aixó va passarme
mes, sí sé, que vaig trobarme
en lo dintell de la Glòria;
y que ab rudeses al picar,
molt prest lo porter vingué
y entre jo y lo vell porté
eixa conversa 's trabá:
—En tan freda y fosca nit
¿qui vindrá are á importunarme
quan veu que puch refredarme?
¿qui es? ¿que no m' ha sentit?
—Un esprit, que de la terra
vé, fugint de las passións,
per trobá en eixas regións,
(puig no li agrada la guerra,
aquella pau benhaurada

de que disfrutan en calma
los qu' han obtingut la palma
de trobá franca la entrada.
—¿Y qui ets tú?
—Soch un poeta.
—En vá 'l poeta 's afaña.
—Senyò, he patit molta gana;
may m' he vist una pesseta.
—Aixó ja ho crech y de sobras.
—Tingui compassió de mí!
—No, lo que fá falta aquí
no son versos, bonas obras.
—Una de bona 'n vaig fer,
mes com no he tingut fortuna,
de las mil impresas, ni una
ne va vendre 'i llibreter.
—Bueno, aixó á mí res m' importa
y puig veig que no ets pas digne
d' entrá 'l cel, y 'n ets indigne;
per tú, no s' obra la porta.
—Y, sortint d' aquí, senyor,

¿hont aniré?
—Tros de soch;
al infern hi tens prou lloch.
—¡Al infern!... ¡oh!.. ¡quin horror!
Ans qu' allí dintre jo entrar,
prefereixo, desde aquí
llensarme á la terra, sí;
pera mon cos trossejar;
ó bè sé past de panteras,
ó víctima d' un tranvia,
ó habitant de Cafrería
ó bè domador de fieras.
¡Al infern!... Aixó no ho logra.
—Y... ¿per qué tants sacrificis?
—Perqué allí, segons indicis,
hi trobaría á la sogra,
y no vull beurer mes fel.
—¡Ab sogra!.. ¡Ab sogra has estat!..
Entra prompte, desgraciat;
tú sí qu' has guanyat lo cel.

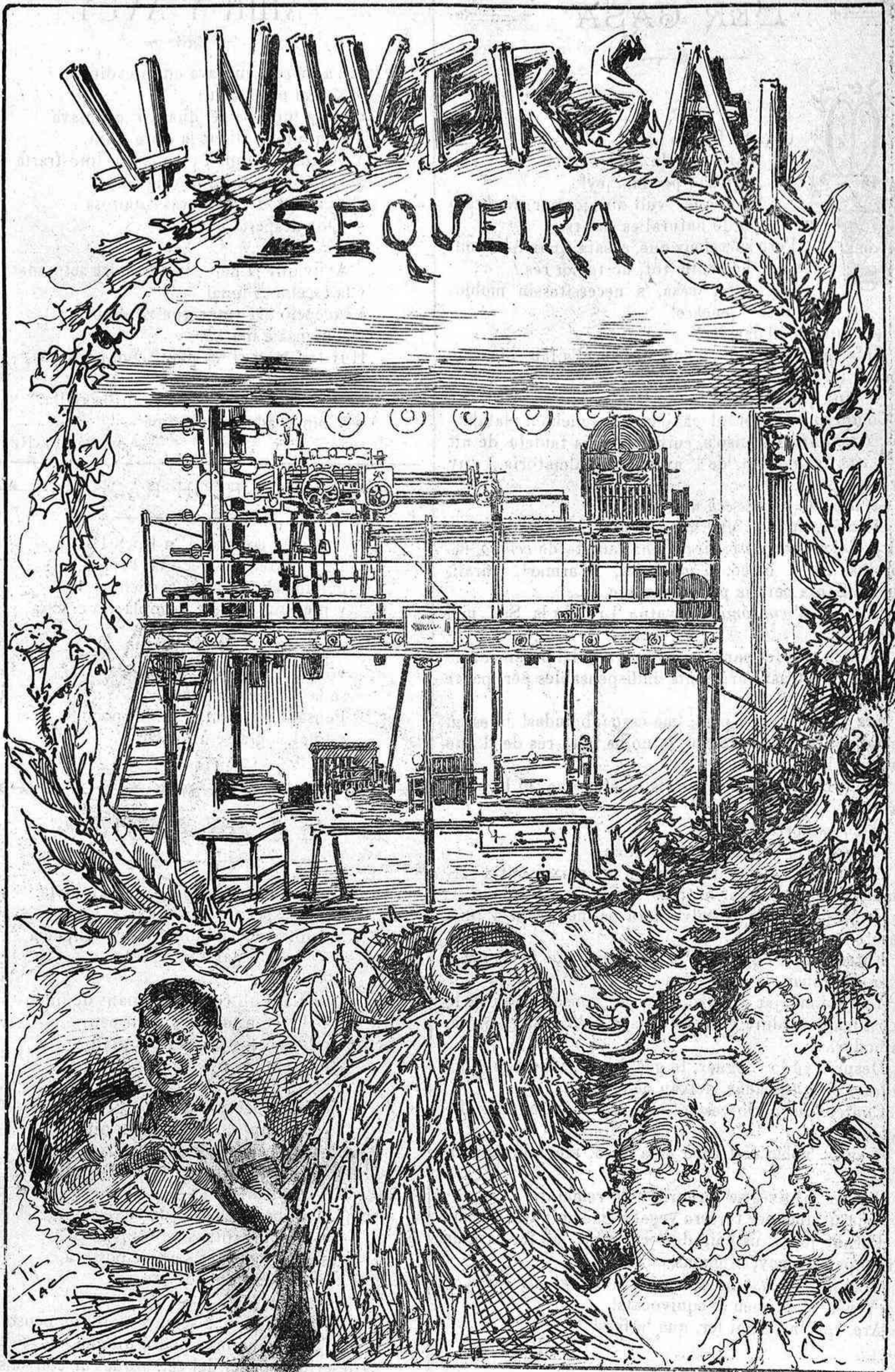
AMADEO.

Setembre, 1891.

COPS DE SABRE

Mentras tothom te la atenció fixa á las estocadas de malitars y paysans, que no 'n resultarà un sanch-trait, ningú veu las que reb lo tresor deixantlo sense..... sanch.

FER CASA

MOLTS ho trovan plá.

¡Caséuse!.. Ja ho trovaréu.

No parlo per mí.. ¡ey!

Sino que, vull dir jo, per fer casa crech que lo natural es casarse.

Pero succebeix que, casats, quan hém contat que ho tenim tot, no tenim rés.

Si per fer casa, 's necessitessin mobles no més... ¡encare!

¡Lo que vè al darrerè!

¡Si 's pogués fer casa com 'ls aucells fán niu, que bonich fóral!

¡Y tant que costa ¡Mare de Deu!

Compréu un llot al casarvos y segueixen matalassos, *trespuntins*, llenso's, cuixineras, la tauleta de nit y 'l *vas*, la piqueta de l' aygua, la palmatoria... ¡uy uy, uy!

Si 'n porta de *rossech* un trist llit!

Si voléu arreglar una mica la sala, héu de comprar mitja dotzenota de cadiras, una tauleta de *centro*, las cortinas pe 'l balcó, la calaixera, lo armari, mirall, quatre Sants per las parets etc. etc...

¡Si 'n dú d' *endróminas*, ¡vatúa 'l ret de la Sila, una sola sala!

No dich rés del parament de cuyna, del parament de taula y d' a'tras paraments indispensables per' parar pís ben parat.

Ara vé la segona part; ¡me caso ab Judas! Ja estéu instalats; ja héu fet lo niu; ja no ús falta rés de 'l que teniu; ja héu fet casa.

Are, ¡desgraciats! venen 'ls gastos que hi ha á la casa.

¡Aixó es horrorós!

(Y no parlo per mí, ja ús ho dich).

A la plassa solament hi hauréu de deixar mitja setmanada... ¡qué vol dir mitja!.. Casi tota.

¡Ja 'n pot ser d' estalviadora la mestressa d' una casa!

Entre lo cars que van 'ls *queviures* que 's compran y lo que roban 'ls que vénen...

Y sense menjar requisits; no ús penséu: no més lo acostumat; verdura y poch's talls; rés de postres ni lleminaduras.

Després vé lo lloguer, lo gas, lo pá, vi, carbó y mil *futesas* que, sumadas, deixan de serho.

Contéu *luego* lo vestir, si voléu anar un xich de cents.

Y si ús voléu distréure una mica, afegiuhi 'ls malgastets...

Si un s' hi fixés se tornaría boig remalat.

Y ja ús dich per tercera vegada que no parlo per mí.

Perque jo, si ús haig de ser franch, ab fer casa no hi he pensat may, ni ganas.

Aixó de *fer casa* ho deixo pe 'ls *mestres de casas*.

¡Veyéu si n' anéu d' equivocats!

Are, qui 'n vulgui fer, que 'n fassi.

J. BARBANY.

AHIR Y AVUY

Ta mare somniava en sa cadira;
jo sentat prop de tú
te deya molt baixet quant t' estimava
mirant de tos ulls la clara llúm.
Y volguent de mon pit l' amor mostrarte
mos llábis en ta galta vaig posar
al punt que tú me deyas ruborosa...
—¡Que desperta *mamá!*

Avuy que ja han passat quatre setmanas
y la escena es igual
á excepció del amor que vá de baixa
y comensa á marxá.
Huy los llábis si 'm plau, com allavoras,
en ta galta posar,
no t' enfadas y dius mostrant la rialla:
—¡Com s' adorm la *mamá!*—

ADELARD DE REYES.

EN ROCH RACH

¿Voleu coneixe á 'n Roch Rach?
Pe 'l carrer del Rech fá 'l rich,
per abrich porta un carrich
y mes qu' un rich, sembla un crach;
es un gomós sech y flach,
habita al carrer de 'l Cuch,
volent fé en *vull y no puch*
se fa dir senyor don Roch.
Pensant ser molt, es molt poch,
y total, logra sé un ruch.

J. MIRALLES.

À MA AYMIA

Lo meu cor, com bè sabs, Antonieta,
per tú delira tant,
que á tot' hora, ab ma lira de mal poeta
t' estaria enlayrant.

A voltas vull cantar tas mans de nina,
ton tendre y petit peu,
tos ulls encesos per la llum divina,
ton cútis blanch com neu.

Voldria celebrar las dents hermosas
qu' en ta boca fan níu,
tas galdas bellas com las blancas rosas
quan naix l' hermós estíu.

Lo timbre melodiós de ta veu pura,
tos rinxos de brins d' or
ta esbelta y elegant sempre postura,
lo noble de ton cor.

Mes ay! no puch seguir, aixís que penso
que may podrá ningú
descriure un sér del cel, y que 'm conveso
de que éts un ángel tú.

JORDI MONTSERRAT.

L' HOME DELS AUCELLS

(A mon amich en J. Casanova Ventura)

MONÓLECH

o... digalshi que no hi soch... ¡vaja á quinas horas de vení á cobrá un compte...!

Fins que tingui totas las gábias lles-tas no esperin pas que baixi... no, aixó si que no... digalshi que dormo... vaja.

La vritat es que aquí al terrat hi fá un sol que espasma... ¿No han de cantá 'ls aucells si fá aquet bó?... ah, já: l' escarola, l' aygua, 'l panis, l' escayola... bravo... aixó está á pró-va de bomba, comensém abans no vingui algùn ciri trencat.

¡Tú Garibaldi! vejám la menjadora!... ola! ola! sembla que hi há gana? ¡Quin pinsá! que parlin las festas dels aucells! ¡Ha sortit coronat dugas vegadas! es un reclam que no té preu... no 'n corren ara... no mes té un defecte; li agrada massa l' *escarola* y li fá mal bé la salut per moments. Pero del demés...

¡Ola perleta de casa! ja has prés ben bé 'l sol avuy?... Prou que 't sento... si, dona, si... vejám... vejám.

¿Veuhén aquesta cadarnera? pues es un veterano del temps d' Espartero... vull dir, que 's recorda del día de bodas ab la de casa... y ab tot y aixó sab cantar las quaranta... si no que ¡pobreta! ja té 'ls seus y busca 'l sol com la bugadera del quart pis.

Es tota una historia la seva vida... s' en podría fé una auca de redolins qual titol digués... "El pácaro afortunado... ó la cadarnera de 'n Tomás" Que aquest Tomás sería jo... pero no ve de aquí, perquè, vaja, lo que jo he fet per aquesta cadarnera no ho fá un pare per un fill... calculin, quan va tenir una passa que agafava á tots los aucells, fins me la vaig ficá al llit.

La vritat, li porto afecte... mirin donchs, la dona fins m' ha arribat á dir. —¡Si no que veig qu' es un aucell hasta 'm faría pensar mal...! La vritat, per xó que 's fá guanyá la voluntat... ¿No senten quins refilans que fá? Cá; si es mes *tunanta*!!

Y tú? vejám, atolondrat, com tens las *bessas*? oh! quina *tos* que treginas... ni té un grá per mostra... es esquerp com una mala cosa... ¡quin verdúm mes *llué* hasta m' en faig creus. Pero com á cantadó... sembla aquell cego que cada nit canta romansos á la cantonada. ¡Ja 'ls dich jo...!

¿Veuhén aquet passarell? Quan hi penso las sanchs s' em puján al cap. Pués sí; un d' aquets que 'ls omplen de palla quan son morts, y 'ls hi posan dugas agúllas de picá per ulls... volía fer tractes per férmel cego... ¡mirin, no se quin sant me vá contení... però la sanch me va dar dos ó mes bulls... vés, pobre passarell... tant que canta y ferlo cego... ¿perqué no va á fer cegos á tants de tigres com hi ha per l' Africa y no á un pobre passarell que res li ha fet?... que ni 'l coneix... Ja 'ls dich jo que hi ha uns homes de mes mala sanch. Però ja 'l vaig veurer vení desseguida... lo qu' ell volía era cobrá dugas ó mes pessetas per la operació.

Mirin que totas se las pensan... vés, per fer cego á un infelis... que... ¡Vaja no vull pensarhi mes! Tu *Titus*, com ho tením això? veuhén aquet canari? si á mí m' el venguessin no 'n daría dos quartos ¿y no saben perquè? veuhén lo bech...? las camas? donchs no te vida per dos mesos. Per la muda fará l' ánech ab tot y sè un canari mascle.

Y 'm sab greu... porque tè un béch, que ni la del segon pis; ja 'l sentirán si s' están una mica aquí, y mirin que la Simona (la del segon pis) ho es de llarga de llengua.

No es per retreure, pero l' escándol que ahí va dar al cel-obert, á ser jo home d' ella... ¡No 'ls dich rés del embolich!

Jo soch molt tocat y posat ab aquestas cosas... si la meva dona fos com ella, ja hauríam partit peras mes d' un cop. Pero com que 'l seu home es un tanasi... jo al seu puesto...

La vritat que ell no 'n sab res de tot aixó... pero vaja que be podría fe mes los ulls grossos... porque aquell tinent que entra á deshoras á casa seva, no deu ser pas per dir rosaris...

Aquí tením... ¿eh? sembla que cridan... si, *voy*... Baixo al moment; dispensin venen á pagar un compte y per tocarne de calents tot hora es bona... ¿no 'ls hi sembla? Sinó... ¿com menjarían los aucells?

L. MASÓ E.

DE HIVERN Á HIVERN

L' altre hivern promesos eram
y cada nit vora 'l foch
tú blancas telas cosías
dantme miradas d' amor,
y jo llegía novelas,
novelas que ab afició
son argument penetravas
sense perdre may ni un mot.
Cap nit, per molt que llegís,
vas dirme: —¡Prou llegí, prou!
Cap nit, per tart que sigués,
en tos ulls s' hi veyá son.

Aquest hivern, som casats,
y com abans, vora 'l foch,
cada vesprada llegeixo
novelas de bons autors.
Tú al meu costat també cuses
ó bè surgeixes mitxóns,
mes encar no passa un quart
que d' aquest modo estém sols,
se 't tancan los ulls ab mandra
tot dihent:—Noy! ¡Ay, quina son!—
Y comensas á roncar
com un cabo de burots.

LLUÍS MILLÀ.

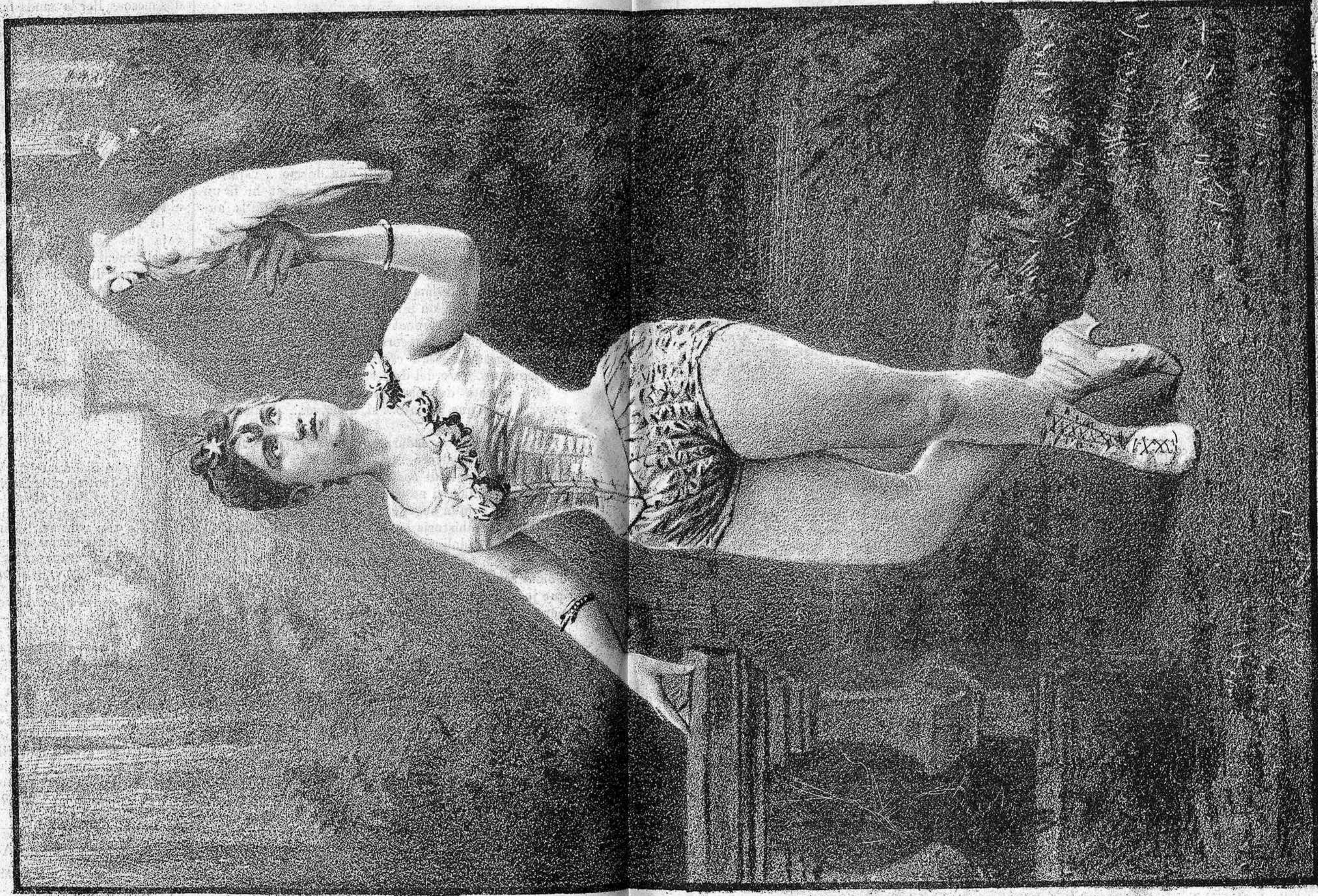
VIBRACIONES

*Tus ojos me están matando,
me hacen vivir tus sonrisas
y no 'm puch aguantá 'l riure
al mirar tas dents postissas.*

*En mi pueblo hay una calle
y en la calle hay una chica
de qui estich enamorat...
puig he sabut qu' es molt rica.*

MANEL DEL TRANVÍA

GALERÍA ARTÍSTICA

La guapísima y sens rival Miss LEODISKA

NOSTRE RETRATO

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any. Miss Leodiska és una noia molt guapa i sens rival, i ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

BIBLIOGRAFIA

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

L'HOME QUE'S AVENIA

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

La guapísima y sens rival Miss Leodiska, que ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, és una noia molt guapa i sens rival. Ha guanyat el concurs de Miss Leodiska, que és un concurs molt difícil i que només es fa una vegada l'any.

NOSTRE RETRATO

Lo diumenge passat vá tenir lloch una solemnitat científica que deixarà recorts molt falaguers al distingit inginyer cubano, qual retrato publicuém en aquest número, y á la numerosa y distingida concurrència que ompia l' grandios local, ocupat per lo taller de dit senyor en lo carrer de Aribau: mes de quatrecentas personas assistiren á la prova pública d' una máquina pera elaborar cigarrillos, inventada pel Sr. de Sequeira; máquina que deixa molt enderrera á totas las construidas fins al present, ab lo mateix objecte, á pesar de ser degudas á inginyers tan reputats com lo insigne Monturiol y altres no menys distingits; aquesta máquina Universal pren lo paper en tiras, lo agafa, lo talla, lo enrotlla, l' ompla, fá las caixas, sella 'ls cigarrillos y 'ls fica dintre de capsetas de cartró: tot aixó sense tocarlas per rés los dits de cap persona, y bastant pochos homes pera lo maneig dels distints aparatos que constitueixen la Máquina Universal: un cop instalada en explotació industrial pot fer 500,000 cigarrillos per día, notantlos ab escrupulositat un contador-avisador eléctric ajuntat en lo aparato que fá 'ls caps: tot está previst, no hi há ni un gram de metall que sobri: la máquina á pesar de ser molt complicada puig té mes de 20,000 pessas grans y petites, es lleugera y elegant en la forma y ocupa molt poch espay.

Ha sigut construida aquí mateix preferint lo Sr. Sequeira gastar sos capitals en Espanya, perjudicantse no poch, ja que en altres nacions més adelantadas podía en menos temps y ab cost inferior obtenir lo mateix resultat.

Per aixó felicitem de tot cor al Sr. Sequeira, desitjantli los mes gran profits de son marvellós invent, que ha de fer molt soroll en Ultramar y en las nacions americanas.

L' acreditat fotógrafo Sr. Ferrepiere va treurer várias vistas del acte de la inauguració.

Teatros

NOVEDATS

En article apart nos ocupém del estreno de *L' anima morta*.

Pera dissapte s' anuncia 'l benefici del Sr. Martínez Barrionuevo ab lo drama *Cain* y dos estrenos: *Los Escuderos* y *El gran escándalo*, del beneficiat.

La companyia catalana, per aquesta temporada está donant las últimas boqueadas.

Ja s' han publicat las llistas de la companyia del senyor Mario, que inaugura 'l día 28 ab la preciosa comédia de Valdés, *El amigo Fritz*. Porta, á mes del repertori, un grapat d' obras novas, algunas de poch éxit, ja que en Madrit apenas passaren y otras de mes empeny, entre ellas, *Realidad*, *Roger Laroque*, *Un libro viejo* y *La última limosna*.

T.VOLI

Tallada ab lo patró de las epissódicas sarzuelas: *Cádiz* y *Trafalgar*, es *Agustina de Aragón*, bassada ab un fet históric del siti de Saragossa, en la guerra de la Independència que immortalisá á dita heroina.

Lo Sr. Más y Prat, autor de la lletra, precís es confessar que ha estat desgraciadíssim, puig no ha sapigut trobar las escenas patrióticas ni tampoch las cómicas, necessárias sempre pera no cansar l' atenció del públich á fi de que la obra no resulti massa de brotxa gorda. La mússica que hi ha intercalada, del Mtre. Mariani, ab tot y ser superior á la lletra, no logra tampoch causar l' halago del públich; aixís es que creyém que *Agustina de Aragón*, quedarà

prompte retirada del cartell pera dormir en el sueño de los justos.

Poch han fet pera salvar á aquesta *bellera* guerrera, los actors de la companyia Romea, puig á escepció de la senyora Romero y de la Srta. Mantille, los demás artistas semblavan procedents de una companyia de cómicos de la legua.

La presentació escénica á la altura de la obra, del desempenyo y d' aquell *redoll* anunci.

CATALUNYA

Acertadíssim estigué lo Sr. Molas y Casas, al batejar sa obra *Jules Wert* etc., etc., de estravagància, puig que ho resulta en grau superlatiu, pero ab tot y serho, logra que se rigui constantment, de lo que pot donarse per satisfet.

Lo Sr. Molas, en son capritxo teatral, s' ha atrevit á presentar un género nou en lo teatro y de lo airós que n' ha sortit n' es mostra evident l' aplauso ab que son rebuts cada día los xistes y agudesas que hi ha en la obra.

Lo reputat mestre Sr. Cotó hi ha intercalat un sens fi de números musicals, tots élls inspirats, y que un cop mes acreditan á dit compositor de ser un dels primers que avuy día fan lo treball de sarzuela.

Molt ha contribuït al bon éxit lograt, lo popular coreógrafo Sr. Moragas, per los ballables intercalats, de los que 'n sobressurt lo excéntric ball dels incansables que resulta molt similar al tan aplaudit del «oros» del espectacle *Clorinda*, original del mateix coreógrafo.

Los artistas de la companyia per sa part han fet los possibles pera sortir airoso de son comés, ja que han demostrat que ho *saben fer tot*, puig cantan, ballan, representan y exhibeixen certas interioritats que fins are 'ns tenían reservadas y que han resultat ser del agrado del públich.

Com de costum sobressurten en la execució las simpáticas germanas Alba (Leocadia é Irene) la primera representant á la perfecció una domadora y la segona vestint ab ayre marcial un traje molt d' *estiu*. Guapíssima tambe está la Srta. Ferrero en lo d' amassona. De la part masculina deu mencionarse al Sr. Colomé, que al presentarse en escena fou saludat ab un aplauso general) y Srs. Cerbón y Palmada.

La empresa per sa part no ha planyut gasto de cap classe, puig ab trajos, calsat, atrés, decoració final (una de las millors concepcions del Sr. Urgellés) figurins, etc. etcétera, ha demostrat que 's volia acreditar de rumbosa y tenia especial predilecció en protegir á l' autor de la obra, que segons malas llenguas es l' Empresari.

¡Aixís ray, ja 's comprén!

En conjunt creyém que es una obra que dará entradas y que si 's retallan un xich las escenas de la companyia acrobática, lograrà veurers moltas nits en los cartells y ser per complet del gust del públich que assisteix á aquest teatro.

CIRCO EQUESTRE

Pera dissapte está anunciada la inauguració de la temporada, formaat la companyia artistas completament desconeguts de nostre públich, y que venen precedits de molta fama.

Celebrarém que aquest any sigui afortunat ab los artistas lo senyor Alegria, pera aixís portar la *idem* á sos habituals concurrents.

CIRCO ESPANYOL (modelo).

Ahir degué tenir lloch lo benefici de la guapíssima y sens rival artista Miss Leodiska.

Ab motiu de tan extraordinària funció, la beneficiada tenia en preparació exercissis nous.

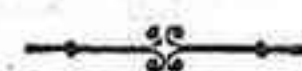
Com que alguns artistas están acabant sa contracta sabém que la Empresa ja 'n té de nous en preparació.

Aixís s' ha de fer, variació y fora.

UN CÒMICH RETIRAT

BIBLIOGRAFIA

Ab lo titol de *Primerencas* ha publicat un tomet de bonicas poesias lo jove escriptor A. Llimoner (M. Marinello).

PARADAS

—Si no cau aviat lo govern, hauré fet una mala compra.

—¿De qué 'm matricularé?

POSICIONS FORSADAS

En veient aquets senyors aturats per las paradas,

sentiréu molts mals olors y no d' ayguas perfumadas.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títol y ab tamanyo propi pera ferne un àlbum especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artístiques en la que hi constan, entre altres, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrzzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de Gonzalez, Alverá, Martínez (Joana), García (Fabiana), Martínez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Laban, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rossell, Bonaplata, Goula, Edisson, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 céntims.

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions sens augment de preu

Diu que volen exterminar los gats del Parque, perquè en poch s' han cruspit nada menos que setanta y pico d' ánechs.

¿No han sigut gats de dugas potas?

¡¡Vaja la vritat!!

Son tan gustosos ab arrós..!

¡Quanta gresca pera fer lo diputat per Tarrasa! que no n' haurían pogut fer á 'n Roca y Roca, qu' es de la terra?

Li podían ensenyar gramática castellana.

De discursos ja 'n sab fer casi una mica.

Ey.... es un pensament meu.

En lo carrer de Balmes entre Córtes y Ronda, hi va haber exposat lo cadavre de un gós nada menos que dos días.

¡Pero... que no té nás lo municipal de punt?

Lo que deu tenir es.... òs.

L' autor dels *Ecos de El Suplemento* té deliri per intercalar versos en los seus treballs.

Pero sempre 's descuida 'l metro.

*Pués dirá y en conciencia (1)
no estará mal contestado
que ya en el mismo pecado
se lleva la penitencia.*

Y tant si se la lleva...

Aixó encara es lo millor del repertori.

1 Arrrrril..

En Lima s' ha fundat un periódich dirigit per una dona y redactat, imprés, administrat y repartit per donas.

Alsa, alsa, quí 'ls hi pogués introduhir algun trevallet en la seva publicació.

¡Vaja una vinya per lo *colaborador* afortunat!

'S diu que 'l govern farà un empréstit de 100 millóns á Mr. Rostchild.

Vingan empréstits per mantenir pares de la... panxa, que 'ls pobres espanyols ja ho pagarém tot, si Deu ho vol.

En Leipzig, ha tingut lloch un desafio entre un militar y un paysá, resultant aquest mort y l' altre ferit del brás.

Com á Madrid (sic).

Lo pobre capitá Zuñiga, ha pagat la festa, encara que no de gravetat.

Pobre home! pot ser ni ganas tenia de barallarse.

Y després; no compreném perquè lo coronel había d' embolicar' hi als oficials.

Que no era bó éll porque li rompessin alguna cosa?

Y pregunto... ¿Com es que sempre que 's barallan militars y paysans sempre toca rebrer als primers?

¡Quins guerreros!

¡Vaja.. apaga!

Durant la passa.ta setmana hem vist exposat en lo Saló Parés un busto-retrato en terra cuyta, de perfecte parecut ab l' original y modelat ab art verdader, obra del jove y ja llorejat escultor Sr. Pagés Horta.

Han arriat en Madrid quatre personatges moros procedents de Tánger, que á la cuenta portan alguna missió diplomática.

¿Potsé una satisfacció per los atropellos de que son víctimas los espanyols de Marruecos?

Cá, algun parell de babutxas pe 'l ministre de la Guerra á fi de que oblidém l' agravi.

Llegim en un diari, que había de tenir lloch lo diumenge, en Sevilla, una corrida de torós de *desecho*.

¿Vols te jugar que varen ser los lidiats en nostra plassa lo mateix diumenge que nos los varen enviar per telégrafo?

Quin segon acte! Vaja, Sr. Empresari, li profetiso una temporada de pega.

Ja ni volém mes lo *pase* ... Vénguissel.

Com debía ser la ovació planxa tributada á Guimerá per los seus admiradors (renaixensos) lo día de la funció de desagravis, que una senyora que assistia al teatro per casualitat, va dir al seu marit:

—¿Vols dir que no 's rifan al autor?

(Rigurosament histórich).

Diu lo *Teatro Regional* que lo senyor Conrat Roure ha deixat la direcció del nostre setmanari.

Ja se 'n ha enterat bè?

Torni á preguntarho.

Diuhen de Málaga que 'l día 8 d' aquest més vá cumplir 30 anys que van comensarse las obras d' aquell port y aquesta es l' hora en que no s' ha acabat.

Uy, uy, aviat s' impacientan los malaguenyos.

Lo nostre, comensat en lo temps de Pere 'l Cruel, ja s' ha acabat, pero cada dia cau.

Un bárbaro de Canelones (Uruguay) vá tenir la paciència de matar d' un cop á cinch personas ab un total de 46 punyaladas.

¡Quinas juguinetas!

Segóns noticiás lo Govern portuguès (¡O serpeno terror dos mares!) s' ha incautat d' una linea férrea espanyola.

Alsa, alsa, ¿hasta 'ls portugueses ja 'ns pujan á las barbas?

¿Qué fan los pares gótics de la situació? No ho veuen que 'l milló dia 'ls pendrán las calsas.

Aixó es lo colmo de las monstruositats.

En lo Certámen de la Academia Artística de Hainaut (Bélgica), ha obtingut un premi nostre distingit amich lo llorejat compositor D. Eussebi Bosch, á qui felicitem per son nou-triunto.

Diumenge últim cridá l' atenció dels habituals concurrents als concerts que la Banda Municipal dona tots los dias festius en lo Passeig de Gracia, un obsequi que lo nou establiment pera dibuixos y brodats: *La Violeta*, instalat en lo carrer del Carme, núm. 12, feya á totas las senyoretas, consistent en un preciós bouquet de flors naturals en lo que en mitj de sas aromáticas fullas hi había una microscópica tarjeta, formant lo conjunt del obsequi una esquisitat de bon gust y elegáncia, norma que á bon segur impera en lo esmentat establiment.

Repichs

De un suelto de *La Publicidad* sembla despendrers que los catalanistas no poguent lograr la *revenge* ab lo *Garín* la varen buscar en la Plassa de Toros.

Veyám si veurém alguna conferéncia en la que en lloch de tenir per tema *Núñez de Arce* y *Guimerá* tinga lo de *Guimerá* y *Colilla*.

Per xó, ja estaria la cosa mes en carácter.

Un periódich 's queixa de la decadéncia á que han arribat los Jochs florals.

Nosaltres nos alegrém per mols motius que no tenim ganas de publicar.

Certámens dels treball necessitem.

Ja no estém en temps de la reyna Violant.

Ja 'n sobra ab los *trobayres* de La Lliga.

Ara quan se fassi alguna malifeta ja no dirém que 'n tinga la culpa *Imanxayre*, sino los gats del Parque.

Pobres béstias! Pot ser no saben ni quin gust té l' ánech. Jo fos de la Societat protectora dels animals.....

Hi ha fums de que aquest any las gratificacions de la Transatlántica 's tornin de cartró.
Ara qu' han rebut los cinch millóns?
Sempre paga l' últim mono.
Tant que jo me 'n refiava....

En lo Congrès, lo Sr. Vallés y Ribot, vá dir que 'n Rava-chol es un mónstruo.

Y naturalment, en Cánovas va indignarse per l' alusió.
Y mes encare 'ls seus satélits, perque aixó de que hi hagi algú que puga fer la competéncia al amo, no 'ls agrada gayre.

Días passats va sussurrarse que 'l nostre Govern pensava comprar á Alemania fuselis de rebutx.

Pero afortunadament... (no com los cotxes de tercera) vá desmentirse la noticia.

Ja es estrany....

A Sant Gervassí una colla de pinxos van entrar en una taberna y després de fer lo gasto y no pagarlo, varen donar la gran tunyina al de la casa.

Hasta després del combat no va apareixer cap autoritat per contenir á aquells descendents dels almogavars.

Quina seguritat!

Com aquí!

TEATRO NOVRRITATS

GRAN FUNCIO DE BONOS

1 ¡Exit extraordinari!

SINFONIA III

2 ¡¡Grandiós éxit!!

La tragédia, paródia de *En el seno de la muerte*:

**La má morta,
truca á la porta**

3 ¡¡¡Exit creixent!!!

La 100 representació de la comédia de goma:

LO MORT ES CEGO

NOTA: Hi ha quaranta grans éxits mes en preparació.
33 tartanas de Sant Andreu esperarán á la porta del col y séu.

A las quaranta.

Molt arrós.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

C. M.—Vilafranca.—Serveixis manifestar ab claretat la obra que desitja, puig en la carta nos demana una obra diferenta de la que li pertoca baix lo número del periódich remés.

A. Galtés y B.—Li agrahirém nos remeti de nou sa direcció, per haver vingut molt confosa en la seva.

G A N G A

Desd' avuy fins al 30 del present, mediant la presentació del últim exemplar LA TOMASA, podrá adquirir-se ab un 50 p. % de rebaixa ó sia per 1 RAL, lo preciós tomet original del reputat escriptor D. Francisco Gras y Elías que conté dos idilis titulats:

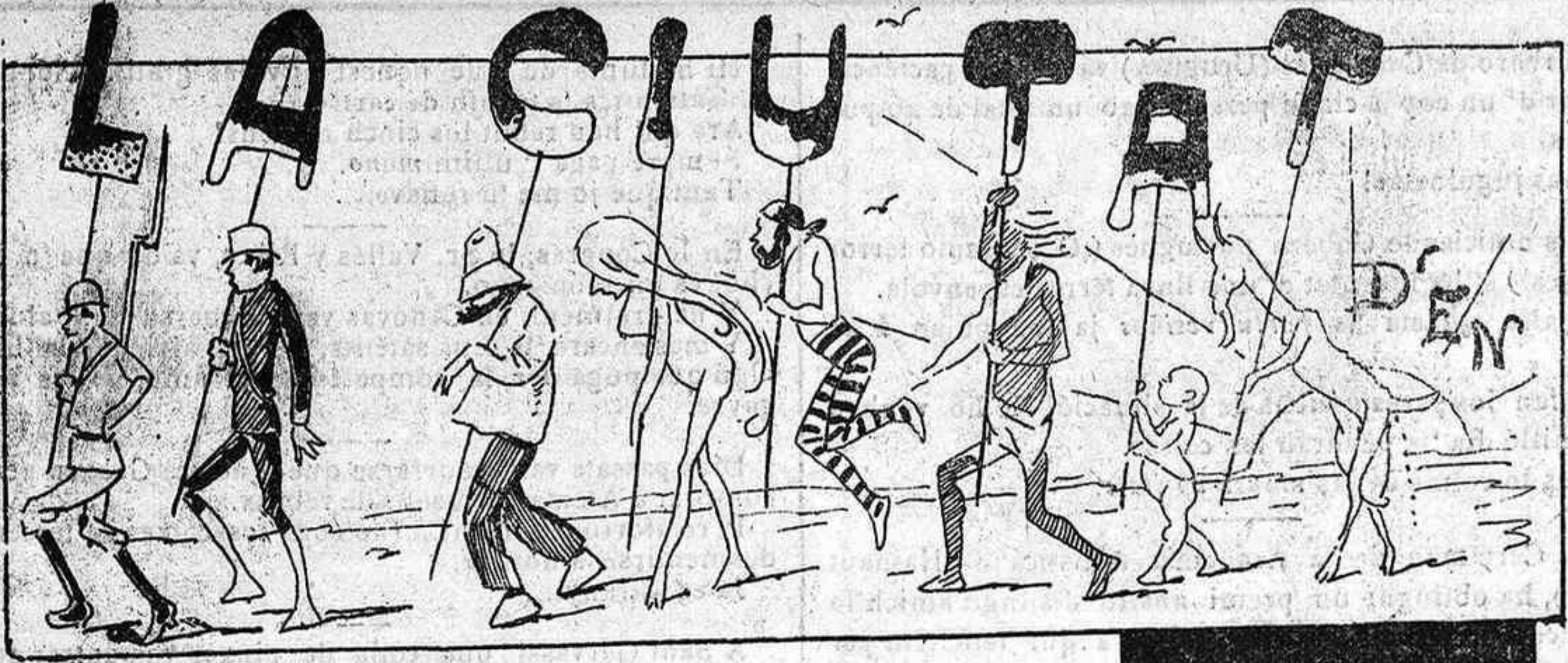
M A R I A - M A R I O

NOTA.—La interessanta novela premiada en los Jochs Florals de 1884, original del excel·lent escriptor don Narcís Oller, titulada: *L' escanya-pobres*, podrá adquirir-se ab la rebaixa del 50 per cent ó sia lo preu de 4 rals fins lo dia 25 del corrent.

ADVERTENCIA — Los suscriptores de fora, que ho sigan directes d' aquesta casa, bastará que 'ns escriguen enviant l' import de las obras; los que no tinguin dita qualitat, además de la carta, que 'ns envien lo número de LA TOMASA, que 'ls hi será retornat al remétrelshi lo que demanin ó bè que s' entenguin ab lo nostre corresponsal que ja se cuidarà de fer lo pedido.

ADVERTENCIA Á NOSTRES CORRESPONSALS

A totas las obras que resultin ab lo regalo del 50 per cent, nos impossibilita de ferlos cap desquento, motivat á los molts sacrificis que 'ns ha reportat la combinació y no ser obras editadas per la casa

¡AVIAT SORTIRÁ!

¡SORTIRÁ AVIAT!

Viatge estrambòtic de broma, escrit en vers per

J. AYNÉ RABELL

ab gran varietat de dibuixos de

R. Lago

!!! 32 planas de text y mes de 30 grabats !!!

UN RALET

Los senyors Corresponsals que s'espavilin perquè son tants ja los pedidos fets que no n'hi haurá per qui 'n demani. — Lo descompte acostumat.

**N
y
C
A**

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Aliment es la primera,
ma segona musica!,
una vocal la tercera
y un carrer es le total.

M. EMULAP.

TRENCA-CAPS

C. Rosés y Net

Teyá.

Formar ab aquestas lletres deguda-
ment combinadas lo titol d'un drama
catalá.

BRUNO DURÁN.

QUADRAT

Sustituhir los punts per lletres de
manera que llegit vertical y hori-
sontalment donguin: 1.ª ratlla:
Una fruyta; 2.ª: Propietat de
las flors; 3.ª: Animal; 4.ª:
Metall.

M. C. F.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 — Nom d'home.
5 1 7 6 7 2 8 9 — »
4 5 4 7 6 7 9 — »
4 2 1 7 6 9 — »
1 2 3 4 9 — »
4 7 3 9 — »
3 9 1 2 8 — »
5 1 7 6 7 9 — »
1 2 4 2 3 7 9 — »
1 2 3 4 7 2 8 9 — »
6 5 9 8 4 7 9 — »
3 2 1 7 3 9 — »
2 2 3 9 8 — »
6 7 8 9 — »
3 2 1 9 8 — »
4 7 3 7 6 9 — »
1 2 3 7 2 8 9 — »
4 9 3 8 5 6 7 9 — »

RAMIRO BALCELLS.

GEROGLIFICH

DO
RII
MARS
RE
RII

J. CASADEVALL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 193.

Xarada. — Pa-pe-re-ra.
Trenca-caps. — L'ocasió fa 'l lladre.
Endevinalla. — Lo llit.
Llatinguís. — Masnou
M O ncada
Badalo N a
Ber G a
C A laf
T iana
Geroglífich. — Lo animal més gran es la
sogra.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trímestre. 1'50 pta.
Cuba y Puerto Rico id. 2 „
Extranger id. 2'50 „
Número correst. 0'10 „
Atacada 0'20 „

NOTA.—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5
LITOGRAFIA D. RUBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barça